

Instytucją, do której zadań i obowiązków należy poszukiwanie osób zaginionych, jest policja. Dlatego tak ważne jest, aby – w przypadku zaginięcia osoby – jak najszybciej zgłosić to w najbliższej komendzie policji.

Stosownie do zarządzenia nr 352 Komendanta Głównego Policji policjant, do którego zwracamy się w sprawie zaginięcia, zobowiązany jest do przyjęcia zgłoszenia zaginięcia i – na żądanie osoby zgłaszającej, do wydania jej zaświadczenia o przyjęciu takiego zgłoszenia.

Zgodnie z powyższym zarządzeniem policja dzieli zaginionych na dwie kategorie:

Pierwsza kategoria

Pierwsza obejmuje osoby, które opuściły nagle ostatnie miejsce pobytu, a okoliczności uzasadniają podejrzenie popełnienia przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności lub uzasadniają podejrzenie zagrożenia dla jej życia, zdrowia lub wolności, a w szczególności:

- wskazują na możliwość popełnienia przez nią samobójstwa,
- jeśli jest to osoba małoletnia do lat 15 i jej zaginięcie zgłoszono po raz pierwszy,
- jeśli jest to osoba, która z powodu wieku, choroby, upośledzenia umysłowego lub innej przyczyny nie może kierować się swoim postępowaniem; ewentualnie albo wymaga opieki lub pomocy innych osób;

Druga kategoria

Druga kategoria obejmuje osoby zaginione, które opuściły ostatnie miejsce pobytu w okolicznościach nie uzasadniających niezwłocznej potrzeby zapewnienia ochrony jej życia, zdrowia lub wolności, albo udzielenia pomocy, a szczególnie, gdy:

- nie istnieją przesłanki charakterystyczne dla grupy pierwszej,
- osoba zaginiona była wcześniej niezadowolona ze swojej sytuacji życiowej lub zamierzała ją zmienić lub też odchodząc z domu zabrała ze sobą rzeczy osobiste,
- osoba zaginiona opuściła ostatnie miejsce pobytu z własnej woli, a w przypadku osoby małoletniej jej zaginięcie nie jest samowolnym oddaleniem się z domu rodzinnego, ze schroniska dla nieletnich, zakładu poprawczego, placówki interwencyjnej, domu dziecka, ośrodka szkolno-wychowawczego lub innej tego rodzaju placówki, w której przebywała ona na mocy orzeczenia sądu; w szczególności, jeżeli fakty takich ucieczek zgłaszane były wcześniej Policji (nieletni uciekinierzy są poszukiwani na podstawie przepisów dotyczących nieletnich).

W zależności od przyporządkowania do danej kategorii policja będzie podejmować różne czynności.

W przypadku zakwalifikowania osoby do kategorii pierwszej policja powinna niezwłocznie podjąć czynności poszukiwawcze zmierzające do odnalezienia osoby oraz:

- zorganizować i przeprowadzić penetrację terenu ostatniego miejsca pobytu osoby zaginionej, wykorzystując w miarę potrzeb i możliwości siły i środki innych jednostek Policji, w tym środki techniczne, psy policyjne a także podmioty pozapolicyjne; w trakcie penetracji poszczególnych elementów zabudowań czy pomieszczeń należy dążyć do ujawnienia miejsc, w których osoba zaginiona mogła się ukryć, nie może się z nich wydostać lub gdzie mogą znajdować się jej zwłoki;
- szczegółowo rozpytać osoby, które jako ostatnie miały kontakt z osobą zaginioną;
- dokonać sprawdzenia szpitali, pogotowia ratunkowego lub opiekuńczego, izb bądź domów dziecka, noclegowni, izb wytrzeźwień, zakładów prawnej izolacji albo opieki społecznej w rejonie miejsca zaginięcia lub miejsca pobytu;
- dokonać lustracji ostatniego miejsca pobytu osoby zaginionej celem ujawnienia, zabezpieczenia i utrwalenia śladów i dowodów mogących ukierunkować czynności poszukiwawcze, służące celom identyfikacyjnym, w tym śladów linii papilarnych, materiału biologicznego i próbek pisma ręcznego; z czynności tej należy sporządzić notatkę urzędową;
- dokonać sprawdzenia, czy w rejonie miejsca zaginięcia osoby odnaleziono NN osoby lub NN zwłoki, odpowiadające rysopisowi zaginionej osoby;
- uzyskać fotografię osoby zaginionej i zarejestrować w ewidencji policyjnej;
- dokonać rejestracji w ewidencji policyjnej przedmiotów i dokumentów, które osoba zaginiona miała przy sobie lub nimi dysponowała;
- spowodować publikację o poszukiwaniu osoby zaginionej w środkach masowego przekazu;
- zlecić laboratorium kryminalistycznemu właściwej miejscowo komendy wojewódzkiej

Policji oznaczenie kodu genetycznego materiału biologicznego pochodzącego od osoby zaginionej, celem porównania ze zbiorem danych genetycznych.

W stosunku natomiast do osób zaginionych, zakwalifikowanych do kategorii drugiej policja dokonuje zazwyczaj rejestracji informacji o zaginięciu oraz danych osoby zaginionej w policyjnej ewidencji wraz z jej fotografią. Zarządzenie mówi także, że w dyżurny jednostki policji zarządza i nadzoruje niezbędne czynności poszukiwawcze w zmierzające do odnalezienia osoby. Takie, która uzna za stosowne w zależności od sytuacji.

Z doświadczeń ITAKI wynika, że policja, rozpoczynając poszukiwania przeprowadza szereg czynności operacyjno-rozpoznawczych (rozmowy ze znajomymi zaginionego, rodziną, rozeznanie miejsca ostatniego pobytu zaginionego). Mają one na celu ustalenie obecnego miejsca pobytu zaginionego. W ramach tychże działań możliwa jest też współpraca z operatorami telefonii komórkowych aby namierzyć telefon osoby zaginionej i podać listę połączeń wykonywanych z tego telefonu (billingi). Policjanci w niektórych sytuacjach mogą również próbować ustalić miejsce pobytu zaginionego jeśli korzysta on z jakiegoś komputera (poprzez tzw. numer IP).

Każdy sygnał dotyczący miejsca przebywania osoby zaginionej jest zazwyczaj poważnie traktowany przez policję i sprawdzany, dlatego też istotne jest to, aby każda informacja o losie osoby zaginionej trafiała do policji.

ITAKA ściśle współpracuje w zakresie poszukiwań osób zaginionych z Komendą Stołeczną Policji w Warszawie, z którą podpisano umowę o współpracy, w najbliższym czasie podobna będzie zawarta z Komendą Główną Policji.